मोक्षिभिर्मोक्षार्थिभिर्नरैः प्रतिपन्नंशरणीकृतंवैराग्यमिव यथापरवैराग्यस्यनांतरीयकंफलंकैवल्यमेवमेतच्छ्रवणस्यापीतिभावः ॥ ३५ ॥ आत्मेति आत्मज्ञानमेवस्वतःपुरुषार्थइत्यात्मैवमुख्यंवेदितव्यं त
त्प्रमाणस्यतत्त्वावेदकत्वात् अन्यत्ज्ञानंतुसर्वंपुरुषसंस्कारद्वाराकर्मांगं यथोक्तंभट्टपादैः सर्वत्रैवहिविज्ञानंसंस्कारत्वेनगम्यते परांगंचात्मविज्ञानादन्यत्रेत्यवधार्यतामिति प्रधानार्थःब्रह्मावाप्तिप्रयोजनः
॥ ३६ ॥ ३७ ॥ कविभिःकाव्यकर्तृभिः व्यासोच्छिष्टंजगत्सर्वमितिप्रसिद्धेस्तेषामद्भुतकाव्यरचनेइदमेवालंबनमित्यर्थः अभिजातःकुलीनः ॥ ३८ ॥ उत्तमाचरमाबुद्धिर्ब्रह्मविद्याख्यांतःकरणवृत्तिः
॥ ३९ ॥ प्रज्ञयाभिपन्नंप्राप्तंतस्य ॥ ४० ॥ पर्वणां उपक्रमोपसंहारैकरूप्यादिनाएकमर्थंपूरयंतिकात्स्न्र्येनप्रतिपादयंतितानिपर्वाणिप्रकरणानितेषांसंग्रहःसम्यक्विविध्यग्रहोयस्मिन्सपर्वसंग्रहोद्वितीयं
पर्व ॥ ४१ ॥ अत्रकेवलस्यसोपाख्यानस्यचभारतस्यस्मरणेआद्ययोःपर्वणोस्तात्पर्यंपौष्यादित्रयस्यतूक्तमेवेतिपर्वपंचकतात्पर्यमुक्तं तत्रास्तीकेकर्मप्राधान्यमुक्तंतत्कर्मिणोदेवभावंप्राप्यापीहजन्मलभंते

विचित्रार्थपदाख्यानमनेकसमयान्वितं ॥ प्रतिपन्नंनरैःप्राज्ञैर्वैराग्यमिवमोक्षिभिः ॥ ३५ ॥ आत्मैववेदितव्येषुप्रियेष्विवहिजीवितं ॥ इतिहासःप्रधानार्थः
श्रेष्ठःसर्वागमेष्वयं ॥ ३६ ॥ अनाश्रित्येदमाख्यानंकथाभुविनविद्यते ॥ आहारमनपाश्रित्यशरीरस्येवधारणं ॥ ३७ ॥ तदेतद्भारतंनामकविभिस्तूपजीव्यते ॥
उदयप्रेप्सुभिर्भृत्यैरभिजातइवेश्वरः ॥ ३८ ॥ इतिहासोत्तमेयस्मिन्नर्पिताबुद्धिरुत्तमा ॥ स्वरव्यंजनयोःकृत्स्नालोकवेदाश्रयेववाक् ॥ ३९ ॥ तस्यप्रज्ञाभिपन्न
स्यविचित्रपदपर्वणः ॥ सूक्ष्मार्थन्याययुक्तस्यवेदार्थैर्भूषितस्यच ॥ ४० ॥ भारतस्येतिहासस्यश्रूयतांपर्वसंग्रहः ॥ पर्वानुक्रमणीपूर्वंद्वितीयःपर्वसंग्रहः ॥ ४१ ॥
पौष्यंपौलोममास्तीकमादिरंशावतारणं ॥ ततःसंभवपर्वोक्तमद्भुतंरोमहर्षणं ॥ ४२ ॥ दाहोजतुगृहस्यात्रहैडिंबंपर्वचोच्यते ॥ ततोबकवधःपर्वपर्वचैत्ररथंततः
॥ ४३ ॥ ततःस्वयंवरोदेव्याःपांचाल्याःपर्वचोच्यते ॥ क्षात्रधर्मेणनिर्जित्यततोवैवाहिकंस्मृतं ॥ ४४ ॥ विदुरागमनंपर्वराज्यलंभस्तथैवच ॥ अर्जुनस्यवने
वासःसुभद्राहरणंततः ॥ ४५ ॥ सुभद्राहरणादूर्ध्वंज्ञेयाहरणहारिका ॥ ततःखांडवदाहाख्यंतत्रैवमयदर्शनं ॥ ४६ ॥

इत्यादावंशावतरणमुक्तंषष्ठे अंशावतारणंदेवानांभूमौभागशोवतरणं आदिःप्रथमंपर्वेत्यर्थः तेनपूर्वोक्तासूतप्रतिज्ञासंगच्छतेसंभवेअत्रलब्धजन्मनामपिनतेषांनियमेनस्वर्गतिः किंतुसर्पनागादितामसयोनि
प्राप्तिरपिकर्मवशाद्भवतीत्युक्तंसप्तमे तत्राप्यर्थार्थिनोबंधूनप्यन्यायेनघ्नंतीतिजातुषेदर्शितमष्टमे तथाकामुकाःस्त्रियोबंधूनपिघातयंतीत्यविश्वसनीयास्ताइतिहैडिंबेनवमेदर्शितं श्वशूकरभक्ष्यस्यापिशरीरस्या
र्थेपरप्राणानपिपामराःप्रत्यहमाददतइतिबकवधेदशमेसूचितं ततःकष्टतरांगतिंतमःप्रधानाःप्राणिनःप्राप्नुवंतीतिप्रबंधेनपरीक्ष्यलोकान्कर्मचितान्ब्राह्मणोनिर्वेदमायान्नास्त्यकृतःकृतेनेतिश्रुत्यर्थउपबृंहितः ए
वमग्रेपितत्तदाख्यानतात्पर्योन्नयनेनराजसानांसात्विकानांचगतिःपरीक्षणीया अग्रेप्रतिप्रकरणंवक्ष्यमाणत्वादिहग्रंथविस्तरभयान्नप्रपंच्यते ॥ ४२ ॥ चैत्ररथंअंगारपर्णचरितंपर्व ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ वि
दुरागमनंराज्यलंभश्चैकंपर्व लंभोलाभः ॥ ४५ ॥ हरणंदायःपारिबर्हमितियावत् तस्यहारिकासमानयनं खांडवदाहोमयदर्शनंचैकैकंपर्व ॥ ४६ ॥

Digitized by Google